॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमुक्तस्तु गोविन्दो विजयेन महात्मना । पर्य्यवर्त्तत राजानं पुण्डरीकेक्षणोऽच्युतः ।
अनतिक्रमणीयो हि धर्म्मराजस्य केशवः । बाल्यात्प्रभृति गोविन्दः प्रीत्या चाभ्यधिकोऽर्जुनात् ।
सम्प्रगृह्य महाबाहुर्भुजं चन्दनभूषितं । शैलस्तम्भोपमं शौरिरुवाचाभिविनोदयन् ।
शुशुभे वदनं तस्य सुदंष्ट्रं चारुलोचनं । व्याकोशमिव विस्पष्टं पद्मं सूर्य्य इवोदिते ।
॥ वासुदेव उवाच ॥ मा कृथाः पुरुषव्याघ्र शोकं त्वं गात्रशोषणं । न हि ते सुलभा भूयो ये हताऽस्मिन रणाजिरे । ९००
स्वप्नलब्धा यथा लाभा वितथाः प्रतिबोधने । एवं ते क्षत्रिया राजन् ये व्यतीता महारणे ।
सर्व्वेऽप्यभिमुखाः शूरा विजिता रणशोभिनः । नैषां कश्चित्पृष्ठतो वा पलायन् वाऽपि पातितः ।
सर्व्वे त्यक्तात्मनः प्राणान्युद्धा वीरान्महाम्रधे । शस्त्रपूता दिवं प्राप्ता न ताञ्छोचितुमर्हसि ।
क्षत्रधर्म्मरताः शूराः वेदवेदाङ्गपारगाः । प्राप्ता वीरगतिं पुण्यां तान्न शोचितुमर्हसि ।
मृतान्महानुभावांस्त्वं श्रुत्वैव पृथिवीपतीन् । अत्रैवोदाहरन्तीममितिहासं पुरातनं । ९०५
सृञ्जयं पुत्रशोकार्त्तं यथाऽयं नारदोऽब्रवीत् । सुखदुःखैरहं त्वञ्च प्रजाः सर्व्वाश्च सृञ्जय ।
अविमुक्ता मरिष्यामस्तत्र का परिदेवना । महाभाग्यं पुरा राज्ञा कीर्त्त्यमानं मया शृणु ।
यथाऽवधानं नृपते ततो दुःखं प्रहास्यसि । एतान्महानुभावांस्त्वं श्रुत्वैव पृथिवीपतीन् ।
शममानय सन्तापं शृणु विस्तरशश्च मे । क्रूरग्रहाभिशमनमायुर्व्वर्द्धनमुत्तमं ।
अग्निमाणां क्षितिभुजामुपादानं मनोहरं । आविक्षितं मरुत्तं वै मृतं सृञ्जय शुश्रुम । ९१०
यस्य सेन्द्राः सवरुणा बृहस्पतिपुरोगमाः । देवा विश्वसृजो राज्ञो यज्ञमीयुर्म्महात्मनः ।
यः स्पर्द्धयाऽजयच्छक्रं देवराजं पुरन्दरं । शक्रप्रियैषी यं विद्वान् प्रत्याचष्ट बृहस्पतिः ।
संवर्त्तो याजयामास यवीयान् स बृहस्पतेः । यस्मिन्प्रशासति महीं नृपतौ राजसत्तम ।
अकृष्टपच्या पृथिवी बिबभौ चैत्यमालिनी । आविक्षितस्य वै सत्रे विश्वेदेवाः सभासदः ।
मरुतः परिवेष्टारः साध्याश्चासन्महात्मनः । मरुद्गणा मरुत्तस्य यत्सोममपिबंस्ततः । ९१५
देवान्मनुष्यान्गन्धर्व्वानत्यरिच्यन्त दक्षिणाः । स चेन्ममार सृञ्जय चतुर्भद्रतरस्त्वया ।
पुत्रात्पुण्यतरश्चैव मा पुत्रमनुतप्यथाः । सुहोत्रश्चैवातिथिनं मृतं शुश्रुम सृञ्जय ।
यस्मिन् हिरण्यं ववृषे मघवा परिवत्सरं । सत्यनामा वसुमती यं प्राप्यासीज्जनाधिपं ।
हिरण्यमवहन्नद्यस्तस्मिन् जनपदेश्वरे । कूर्मान्कर्कटकान्नक्रान्मकराञ्छिशुकानपि ।
नदीष्वपातयद्राजन्मघवा लोकपूजितः । हिरण्यान्पातितान् दृष्ट्वा मत्स्यान्मकरकच्छपान् । ९२०
सहस्रशोऽथ शतशस्ततोऽस्मयदथोऽतिथिः । तद्धिरण्यमपर्य्यन्तमावृत्तं कुरुजाङ्गले ।
ईजानो वितते यज्ञे ब्राह्मणेभ्यः समार्प्पयत् । स चेन्ममार सृञ्जय चतुर्भद्रतरस्त्वया ।
पुत्रात्पुण्यतरश्चैव मा पुत्रमनुतप्यथाः । अदक्षिणमयज्वानं स्वैरं संशाम्य मा शुचः ।
अङ्गं बृहद्रथं चैव मृतं सृञ्जय शुश्रुम । यः सहस्रं सहस्राणां श्वेतानश्वानवासृजत् ।
सहस्रञ्च सहस्राणां कन्या हेमपरिष्कृताः । ईजानो वितते यज्ञे दक्षिणामत्यकालयत् । ९२५